

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **Dopravní podnik města Děčína, a.s.**, IČ: 622 40 935, se sídlem Dělnická 106, Děčín VI., zastoupený JUDr. Janem Menšem, advokátem se sídlem Masarykovo nám. 2/2, Děčín, proti žalované: **Česká obchodní inspekce**, se sídlem Štěpánská 15, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí ústředního ředitele žalované ze dne 14. 2. 2005, čj. 9738/2400/2004/2005/Ba/Št, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 Ca 100/2005, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 4. 2007, čj. 9 Ca 100/2005-25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti

O d ů v o d n ě n í :

Ústřední ředitel žalované svým rozhodnutím ze dne 14. 2. 2005, č. 9738/2400/2004/2005/Ba/Št, podle § 59 odst. 2 spr. ř. (v celém textu míněn zákon č. 71/1967 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů; s účinností od 1. 1. 2006 zrušen a nahrazen zákonem č. 500/2004 Sb., správním řádem – pozn. soudu) zamítl odvolání žalobce a potvrdil jím napadené rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu v Ústí nad Labem, ze dne 3. 12. 2004, čj. 1863/2400/2004, (dále též „ČOI“). Uvedeným rozhodnutím ČOI uložila žalobci podle § 23 odst. 1 a § 24 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“) pokutu ve výši 25.000 Kč pro porušení § 6 zákona o ochraně spotřebitele, neboť žalobce v rozporu s dobrými mravy diskriminoval určitou skupinu spotřebitelů s odkazem na místo jejich

trvalého pobytu a za shodný rozsah nabízené služby ve stejné kvalitě účtoval rozdílné ceny.

V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí ústřední ředitel žalované uvedl, že kontrolou ze dne 7. 9. 2004 bylo zjištěno, že žalobce jako provozovatel linek městské autobusové dopravy podle ceníku platného od 1. 1. 2004 umožňoval získání 180-ti denní karty MHD v 1. tarifním pásmu občanům starším 70 let s trvalým bydlištěm v městě Děčín bezplatně, zatímco ostatním občanům starším 70 let s trvalým bydlištěm mimo město Děčín byla od 1. 1. 2004 do 31. 5. 2004 tato služba poskytována za cenu 935 Kč a od 1. 6. 2004 za cenu 770 Kč. Tím žalobce porušil zákaz diskriminace stanovený v § 6 zákona o ochraně spotřebitele. Ústřední ředitel žalované v odůvodnění dále poznamenal, že jde o obdobnou situaci, jaká nastala v případě „dvojích cen“ pro cizince a tuzemce u vstupného, o kterém rozhodl Obvodní soud pro Prahu 6 rozsudkem sp. zn. 6 C 209/98 ze dne 13. 1. 1999. K odvolací námitce žalobce, že slevy občanům starším 70 let s trvalým pobytem v Děčíně jsou poskytovány z toho důvodu, že město Děčín městskou autobusovou dopravu dotuje a tím pečuje o potřeby sociálně slabších občanů, ústřední ředitel žalované uvedl, že žalobce měl možnost zvolit jiný způsob, jak o sociálně slabší skupiny svých obyvatel pečovat, aniž by diskriminoval ostatní občany na základě kritéria trvalého pobytu. S ohledem na tyto skutečnosti proto odvolání zamítl a jím napadené rozhodnutí potvrdil.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 4. 2007, č. j. 9 Ca 100/2005 - 25, žalobu žalobce, napadající rozhodnutí ústředního ředitele žalované, zamítl. Soud uvedl, že rozhodující je posouzení, zda se žalobce dopustil porušení § 6 zákona o ochraně spotřebitele, když podle ceníku platného od 1. 1. 2004 umožňoval získání 180-ti denní karty MHD v 1. tarifním pásmu občanům starším 70 let s trvalým bydlištěm v městě Děčín bezplatně, zatímco ostatním občanům starším 70 let s trvalým bydlištěm mimo město Děčín byla od 1. 1. 2004 do 31. 5. 2004 tato služba poskytována za cenu 935 Kč a od 1. 6. 2004 za cenu 770 Kč. Soud vyjádřil právní názor, že pod diskriminací spotřebitele je třeba rozumět takové obchodní praktiky, které při srovnatelných transakcích nedůvodně zvýhodňují některé spotřebitele před jinými. V projednávané věci bylo podle soudu nesporné, že žalobce podle ceníku platného od 1. 1. 2004 umožňoval získání 180-ti denní karty MHD v 1. tarifním pásmu občanům starším 70 let s trvalým bydlištěm v městě Děčín bezplatně, zatímco ostatním občanům starším 70 let s trvalým bydlištěm mimo město Děčín byla od 1. 1. 2004 do 31. 5. 2004 tato služba poskytována za cenu 935 Kč a od 1. 6. 2004 za cenu 770 Kč. Z uvedeného je podle soudu zřejmé, že žalobce sobě rovné subjekty (občany starší 70 let) rozlišoval tak, že část z posuzovaných subjektů poškozoval (občany starší 70 let s trvalým bydlištěm mimo město Děčín) tím, že jim za stejnou poskytovanou službu, kterou bylo získání 180-ti denní karty MHD v 1. tarifním pásmu, v daném období účtoval částku 935 Kč, resp. 770 Kč, oproti občanům starším 70 let s trvalým bydlištěm v městě Děčín, kterým ji poskytoval bezplatně. Porušením dobrých mravů podle § 6 zákona o ochraně spotřebitele je i diskriminace spotřebitele, kdy lze za diskriminaci obecně považovat rozlišování sobě rovných subjektů, které část subjektů poškozují. Dobré mravy jsou podle soudu, i přes absenci jejich legální definice, souhrnem etických a obecně zachovávaných a uznávaných zásad, jejichž dodržování je mnohdy zajišťováno i právním normami tak, aby každé jednání bylo v souladu s obecnými morálními zásadami demokratické společnosti, jedná se o obecně uznávané zásady a pravidla slušnosti, souhrn

etických a kulturních hodnot společnosti dílem trvalých, dílem podléhajících vývoji, která se za stanovených objektivních okolností mohou z morálních přeměnit na právní, což soud doložil odkazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 2. 1998, sp. zn. II. ÚS 249/97, a ze dne 12. 3. 2001, sp. zn. II. ÚS 544/2000.

Městský soud v Praze v uvedeném rozhodnutí soud dospěl k závěru, že jednání žalobce je třeba považovat za protiprávní a diskriminační podle § 6 zákona o ochraně spotřebitele. Důvodem k tomu je ta skutečnost, že chování žalobce, které je v rozporu s dobrými mravy, neboť občan starší 70 let s trvalým bydlištěm mimo město Děčín poškozují a tím znevažují rovnost, popírá a omezuje práva jinak si navzájem rovných subjektů. K tomu soud dodal, že základem odpovědnosti za porušení § 6 zákona o ochraně spotřebitele je objektivní odpovědnost pachatele, a proto skutečnost, že žalobce, který se dopustil protiprávního jednání, jednal v dobré víře, nemůže být důvodem zproštění této sankční odpovědnosti, což soud doložil odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2003. č. j. 5 A 110/2001 - 34, publikovaný pod č. 384/2004 Sb. NSS. Závěrem soud uvedl, že pokuta nebyla žalobci uložena v nepřiměřené výši, a proto od ní neupustil a ani ji nesnížil. Z těchto důvodů žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti namítl žalobce (dále též „stěžovatel“), že soud nesprávně posoudil a posléze i aplikoval § 6 zákona o ochraně spotřebitele. Stěžovatel poskytoval obvyklé slevy sociálně slabším vrstvám spotřebitelů s podmínkou trvalého bydliště v Děčíně, a to z toho důvodu, že město Děčín městskou autobusovou dopravu dotuje a je to služba, kterou poskytuje svým občanům. Stěžovatel upozornil, že jde o normální chování, kdy svou situaci připodobnil ke zvýhodněným tarifům Českých drah. Stěžovatel dále vyjádřil nesouhlas s výkladem pojmu „dobré mravy“ učiněným soudem. Uvedl, že při možnosti slevy kladl důraz na trvalé bydliště, který nepovažoval za diskriminační, a to navíc za předpokladu, že na slevu není ze zákona právní nárok. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 4. 2007, č. j. 9 Ca 100/2005 - 25, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Ústřední ředitelka žalované ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že výhrady stěžovatele jsou nepodstatné, neboť soud v rozhodnutí postihl všechna významná hlediska pro posouzení věci, přičemž se s jeho závěry ztotožňuje. V této souvislosti odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2007, č. j. 4 As 63/2005 - 69, publikovaný pod č. 1238/2007 Sb. NSS, podle něhož rozlišování spotřebitelů na základě kritéria trvalého pobytu je diskriminací. Srovnání se zvýhodněným tarifem Českých drah není na místě, a to pro regulaci Ministerstvem financí a také pro to, že nárok na něj jsou cestujícím povinni přiznat všichni železniční dopravci, přičemž není vázán na podmínku trvalého pobytu v určitém místě. Neboť považuje rozhodnutí soudu ze zákonné, přezkoumatelné a správné, navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvod odpovídající § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel jako důvod kasační stížnosti uvádí důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena. Stěžovatel důvod námitky spatřuje v nesprávném vyložení § 6 zákona o ochraně spotřebitele soudem, přičemž podotýká, že se nedopustil diskriminačního jednání, když poskytoval výhodnější jízdné v městě Děčín pro občany starší 70 let s trvalým pobytem v tomto městě.

Nejvyšší správní soud neshledává tuto námitku důvodnou. Odkaz na zvýhodněné tarify Českých drah obsažený v kasační stížnosti je v daném případě rovněž nepodstatný, neboť předmětem řízení před správními orgány bylo posouzení konkrétního jednání stěžovatele a jeho soulad s právními předpisy. V daném případě bylo na základě šetření ze dne 7. 9. 2004 zahájeno se stěžovatelem správní řízení pro podezření porušení § 6 zákona o ochraně spotřebitele. Odpovědnost za porušení výše zmíněného ustanovení je konstruována jako odpovědnost objektivní, což již správně uvedl soud prvního stupně, kdy se nezkoumá případné zavinění, dobrá víra či úmysl stěžovatele, stejně jako jednání dalších podnikatelů na úseku dopravy. Stejně nedůvodná je polemika ohledně výkladu a nazírání na dobré mravy, kterou stěžovatel uvedl v kasační stížnosti, a která v ničem nepoukazuje na případné nesprávné právní závěry soudu prvního stupně. Nejvyšší správní soud neupírá stěžovateli jeho dobrou víru, kterou projevil ve stanovení výhodnějších podmínek při získání 180-ti denní karty MHD v 1. tarifním pásmu pro občany starší 70 let s trvalým bydlištěm v městě Děčín, jeho jednání však bylo ve svém důsledku diskriminační a porušovalo § 6 zákona o ochraně spotřebitele, neboť výhodnější podmínky mohli uplatňovat toliko občané starší 70 let mající trvalý pobyt ve městě Děčín, zatímco ostatní občané České republiky, případně i cizinci, starší 70 let s trvalým pobytem mimo město Děčín, stejné výhody užívat nemohli. Nejvyšší správní soud proto ani neshledal, že by soud prvního stupně při interpretaci a následné aplikaci § 6 zákona o ochraně spotřebitele jakkoli pochybil, neboť dospěl k týmž právním závěrům jako soud prvního stupně.

Při formulaci tohoto právního názoru Nejvyšší správní soud vycházel z jeho ustálené judikatury představované rozsudkem ze dne 20. 12. 2006, čj. 1 As 14/2006-68, publikovaným pod č. 1162/2007 Sb. NSS, podle kterého *jestliže na základě kritéria různého trvalého bydliště osob ve věku 65 až 70 let zavedl žalobce dvojí ceny, jedná se o nepřipustnou diskriminaci, a tedy o rozpor s dobrými mravy ve smyslu § 6 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele* a rozsudkem ze dne 16. 3. 2007, č. j. 4 As 63/2005 - 69, publikovaným pod č. 1238/2007 Sb. NSS, který uvádí, že *pokud žalobce poskytuje stejnou službu (zde časová nepřenosná jízdenka na městskou hromadnou dopravu) za rozdílné (dvojí) ceny podle kritéria místa trvalého pobytu spotřebitele, jedná se o diskriminaci podle § 6 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele*. Při stanovení podmínek pro získání 180-ti denní karty MHD v 1. tarifním pásmu pro občany starší 70 let tak došlo k diferenciaci, přičemž jediným kritériem bylo místo trvalého pobytu. Jak vyplývá z judikatury Evropského soudu pro lidská práva či Ústavního soudu (např. nález ze dne 21. 1. 2003, sp. zn. Pl ÚS 15/02; nález ze dne 6. 6. 2006, sp. zn. Pl.ÚS 42/04) *ne každé nerovné zacházení s různými subjekty lze kvalifikovat jako porušení principu rovnosti, tedy jako protiprávní diskriminaci jedněch subjektů ve srovnání se subjekty jinými. Aby k porušení tohoto principu nedošlo, musí být splněno několik*

podmínek: s různými subjekty, které se nacházejí ve stejné nebo srovnatelné situaci, se zachází rozdílným způsobem, aniž by existovaly objektivní a rozumné důvody pro uplatněný rozdílný přístup. Evropský soud pro lidská práva ve své ustálené judikatuře obdobně konstatuje, že odlišnost v zacházení mezi osobami nacházejícími se v analogických nebo srovnatelných situacích je diskriminační, pokud nemá žádné objektivní a rozumné ospravedlnění, tj. pokud nesleduje legitimní cíl, nebo pokud nejsou použité prostředky sledovanému cíli přiměřené. Rovněž výbor OSN pro lidská práva při aplikaci článku 26 paktu opakovaně vyjádřil názor, že vyloučení libovůle spočívá v tom, že nelze uplatnit diskriminaci mimo rozumná a objektivní kritéria. Zvýhodnění občanů s trvalým pobytem v Děčíně oproti ostatním osobám s trvalým pobytem jinde by proto nemělo diskriminační povahu pouze tehdy, pokud by mělo rozumné a objektivní ospravedlnění, tj. jestliže by sledovalo legitimní cíl a prostředky použité k jeho dosažení by byly tomuto cíli přiměřené.

Nerovné zacházení na základě kritéria trvalého pobytu je považováno za diskriminaci (viz rozsudek ES ze dne 16. 1. 2003, ve věci C 388/01 - poskytování slevy v místních muzeích v Itálii osobám starším 65 let s trvalým pobytem v dané obci na základě rozhodnutí samospráv). Soudní dvůr poukázal na to, že zakázanou diskriminací je nejen otevřená diskriminace z důvodu státní příslušnosti k jinému členskému státu, ale i všechny skryté formy, které při použití jiného rozlišovací kritéria vedou ve skutečnosti ke stejnému výsledku, tj. znevýhodnění státních příslušníků jiných členských států oproti vlastním státním příslušníkům. To se týká zejména opatření, která rozlišují mezi osobami na základě kritéria trvalého pobytu, neboť může působit hlavně znevýhodnění cizích státních příslušníků, protože osoby s trvalým pobytem jinde bývají zejména cizinci. Pokud jde o přímé použití kritéria státní příslušnosti, bylo by možné je ospravedlnit pouze použitím výslovných výjimek obsažených v ustanovení 46 Smlouvy o založení ES, na které odkazuje pro oblast volného pohybu služeb článek 55 Smlouvy. Hospodářské cíle nemohou v žádném případě představovat důvod uvedený v článku 46 Smlouvy. Pokud však jde o použití kritéria trvalého pobytu, je třeba zkoumat, zda důvody uváděné italskou vládou představují naléhavé důvody obecného zájmu, které by mohly nerovné zacházení ospravedlnit. Ohledně hospodářských důvodů postačí konstatování, že nemohou být uznány jako naléhavé důvody obecného zájmu ospravedlňující omezení některé ze základních svobod zaručených smlouvou o založení ES. Ohledně namítaného důvodu daňové koherence, je třeba uvést, že neexistuje přímá souvislost mezi placením daní a poskytnutým cenovým zvýhodněním. To vynikne ještě více při zjištění, že ze slev je vyloučena většina Italů s trvalým pobytem v jiných místech, ačkoliv ti daně v Itálii rovněž platí. Sporná cenová zvýhodnění jsou tedy neslučitelná s právem Společenství, pokud jsou vyhrazena těm, kteří mají trvalý pobyt v místě sídla instituce, která muzeum provozuje.

Na základě shora uvedeného, zejména se zřetelem k judikatuře Evropského soudního dvora, Ústavního a Nejvyššího správního soudu, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není dán, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalované v souvislosti s řízením o kasační stížnosti stěžovatele žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. února 2008

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu